

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 8 listopada 2012 roku

ZSS/500/27/2012/JZ

**Pan
Sławomir Nowak
Minister Transportu,
Budownictwa i Gospodarki Morskiej**

zostałem poinformowany o sprawie ulg na przejazdy komunikacją miejską w Stalowej Woli. Istotę problemu stanowi pozbawienie uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych i policealnych zlokalizowanych w gminie Stalowa Wola, którzy jednak nie mieszkają na jej terenie, prawa do korzystania z ulgowych biletów jednorazowych gminnych 50% i ulgowych gminnych okresowych przy przejazdach środkami komunikacji miejskiej w Stalowej Woli w granicach i poza granicami administracyjnymi gminy Stalowa Wola. Uprawnieni do korzystania z przejazdów ulgowych są wyłącznie uczniowie wymienionych rodzajów szkół, zamieszkali na terenie gminy Stalowa Wola. Uchwała Nr XXIII/316/12 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 27 stycznia 2012 r. w sprawie ustalenia cen i opłat za usługi przewozowe (...) została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z dnia 9 marca 2012 r. pod poz. 577. Przepisy regulujące przesłanki nabycia przez uczniów prawa do ulgowych przejazdów są zawarte w ust. 3 tab. 3 załącznika nr 2 do przywołanej uchwały.

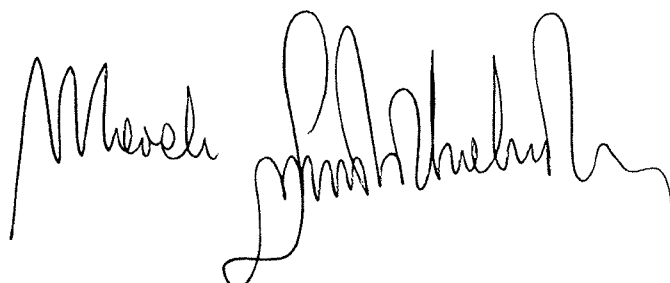
Uznałem, że Rada Miejska w Stalowej Woli, podejmując przywołaną uchwałę, nie uwzględniła obowiązku równego traktowania przez władze publiczne dzieci, którym uchwalany akt nadaje uprawnienia do przejazdów ulgowych komunikacją miejską. Zawężenie kręgu uprawnionych dzieci do uczniów szkół określonych rodzajów, zamieszkałych na obszarze właściwości organu stanowiącego ów akt, dyskryminuje uczniów spoza tego obszaru. U Postanowienie Rady Miejskiej w Stalowej Woli stanowiące, iż do ulg

komunikacyjnych uprawnieni są wyłącznie uczniowie z gminy miejskiej, zaś przyjezdni są ich pozbawieni, może wywołać u tych drugich poczucie krzywdy.

Choć pobieżny ogląd nakreślonego powyżej zagadnienia mógłby *prima facie* dawać podstawę do twierdzenia, że rzecz sprowadza się do nieprzemysłanej redakcji aktu prawa miejscowego, to źródło arbitralnego kształtowania przez organy prawotwórcze samorządu gminnego warunków korzystania przez uczniów z ulg na przejazdy komunikacją miejską wynika z braku obowiązywania powszechnej ulgi na przejazdy komunikacją miejską, przysługującej uczniom szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych i policealnych. Pisząc o powszechnej uldze, mam na myśli ulgę wprowadzoną i określoną przepisami ustawy. Jedynie ustawowa regulacja takiej ulgi zapewniłaby każdemu uczniowi w Polsce prawo do jednakowego jej wymiaru – na tych samych zasadach w każdym środku komunikacji miejskiej w naszym kraju.

Regulując warunki przyznawania ulg, należy baczyć na art. 2 ust. 2 Konwencji o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.), która weszła w życie w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej 7 lipca 1991 r. – zgodnie z oświadczeniem rządowym z dnia 30 września 1991 r. (Dz. U. Nr 120, poz. 527) – stanowiący, że państwa-strony Konwencji będą podejmowały właściwe kroki dla zapewnienia ochrony dziecka przed wszelkimi formami dyskryminacji lub karania ze względu na status prawny, działalność, wyrażane poglądy lub przekonania religijne rodziców dziecka, opiekunów prawnych lub członków rodziny. W omawianej sprawie supozycja naruszenia tegoż artykułu Konwencji wyraża się w dyskryminacji uczniów niemieszkających w Stalowej Woli, a zatem dochodziłoby do dyskryminacji ze względu na status prawny, tj. miejsce zamieszkania.

Działając na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), uprzejmie proszę Pana Ministra o zainicjowanie prac legislacyjnych nad wprowadzeniem powszechnej ulgi na przejazdy środkami komunikacji miejskiej przysługującej uczniom szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych i policealnych.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Marek Jankowski', written in a cursive style.

Warszawa, dnia 15 stycznia 2013 r.

MINISTER
TRANSPORTU, BUDOWNICTWA
I GOSPODARKI MORSKIEJ
TD-3b-0770/ 935 /3/2012/13

Pan
Marek Michalak
Rzecznik
Praw Dziecka

Szanowny Panie Rzeczniku!

Odpowiadając na pismo Nr ZSS/500/27/2012/JZ z dnia 9 listopada 2012 r. w sprawie ulgi na przejazdy środkami komunikacji miejskiej dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych i policealnych, Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej przedstawia następujące wyjaśnienia.

Zgodnie z zapisem art. 7 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.), zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty w sprawach obejmujących lokalny transport zbiorowy, należy do zadań własnych gminy.

Ustawa z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2002 r. Nr 175, poz. 1440, z późn. zm.) nie ma zastosowania do komunikacji miejskiej (art. 1 ust. 2 tej ustawy). W tej sytuacji sprawa stosowania na terenie danej gminy ulg przejazdowych znajduje się w gestii samorządu terytorialnego, który w drodze uchwały może określić zasady bezpłatnych i ulgowych przejazdów komunikacją miejską, gdyż taka możliwość przewidziana została w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 lipca 2001 r. o cenach (Dz. U. Nr 97, poz. 1050, z późn. zm.) gdzie przewidziano, że rada gminy może ustalać ceny urzędowe za usługi przewozowe transportu zbiorowego na terenie gminy – co oznacza, że może określić wysokość cen i zakres stosowanych ulg.

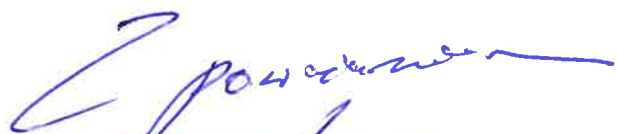
Konsekwencją podjęcia przez samorząd terytorialny uchwały określającej zasady przejazdów ulgowych komunikacją miejską, jest zwiększenie obciążeń finansowych tego samorządu w zakresie wydatków na utrzymywanie tej komunikacji. Ponieważ możliwości finansowania komunikacji miejskiej przez poszczególne samorządy terytorialne są

zróżnicowane, zróżnicowany jest również zakres i wysokość uchwalonych ulg przejazdowych w poszczególnych jednostkach samorządowych.

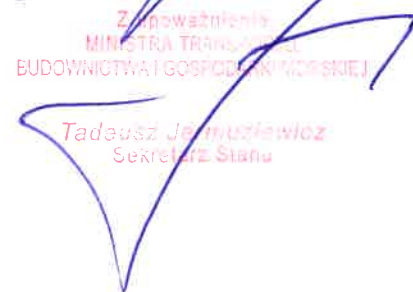
Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej nie jest właściwy w sprawach związanych z organizacją komunikacji miejskiej oraz finansowaniem uprawnień do ulgowych przejazdów ustanowionych na obszarze właściwości organizatorów tych przewozów. Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej nie posiada również kompetencji w zakresie kształtowania polityki miast w zakresie ustanawiania ulg przejazdowych na obszarze ich właściwości ani do rozszerzania katalogu ulg i osób uprawnionych do ich korzystania.

Określanie grup społecznych czy zawodowych uprawnionych do ulg, rodzajów środków transportu, w których uprawnienia do przejazdów ulgowych przysługują i wreszcie wymiaru ulg z jakich te grupy mogą korzystać, należy do szeroko pojętej polityki społecznej państwa. Natomiast do właściwości Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej należy:

- zapewnienie prawidłowego wykonywania ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego przez uprawnionych przewoźników,
- planowanie i obsługa płatności dotacji przedmiotowych dla przewoźników kolejowych w formie rekompensaty z tytułu utraconych przychodów w związku z honorowaniem ustawowych ulg przejazdowych,
- określanie w trybie rozporządzeń rodzajów dokumentów poświadczających uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego.

Zaprostatknie
MINISTRA TRANSPORTU
BUDOWNICTWA I GOSPODARSTWA MORSKIEGO

Tadeusz Jędrzejewicz
Sekretarz Stanu